

INFORMACE PRO VLASTNÍKY A SPRÁVCE LESŮ

ve vztahu k prováděcímu nařízení Komise (EU) 2022/2448, ze dne 13. prosince 2022, o stanovení operativních pokynů ohledně důkazů pro prokázání souladu s kritérii udržitelnosti pro lesní biomasu uvedené v článku 29 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001

Vztahuje se k [prováděcímu nařízení Komise \(EU\) 2022/2448](#). Níže uvedené informace mají usnadnit vlastníkům a správcům lesů přístup k informacím o naplňování kritérií udržitelnosti biomasy vytěžené na území České republiky (ČR) a přípravu tzv. vlastního prohlášení hospodářského subjektu o souladu s kritérii podle čl. 3 a 5 prováděcího nařízení. Na konci dokumentu je také návrh tohoto prohlášení.

Pro minimalizaci rizika používání lesní biomasy pro energetické účely, která nebyla získána v souladu s kritérii udržitelné těžby dle prováděcího nařízení Komise, by měly všechny hospodářské subjekty¹ v dodavatelském řetězci provádět hodnocení rizik v návaznosti na právní předpisy týkající se udržitelného hospodaření v lesích, platných v zemi původu lesní biomasy. Nově tedy budou někteří odběratelé těžebních zbytků (zpravidla klestu) požadovat po vlastnících a správcích lesů prohlášení o souladu těžby s kritérii udržitelnosti. Kritéria udržitelnosti je nutné posoudit pouze v případě dodávek biomasy do zařízení produkujícího elektřinu, vytápění a chlazení nebo paliva s celkovým jmenovitým tepelným příkonem nejméně 20 MW, proto se to bude týkat jen části odběratelů.

Hospodářské subjekty v celém dodavatelském řetězci jsou povinny využívat auditu třetí stranou (= certifikace). V systému je umožněna výjimka pro prokázání souladu se stanovenými kritérii na celostátní úrovni (podle čl. 3 a 5, uvedeny níže) do prvního bodu shromažďování biomasy².

V takovém případě může být předloženo vlastní prohlášení hospodářského subjektu, který poskytuje dodávky biomasy (typicky vlastník lesa, který prodává vlastní těžební zbytky), nebo audit dodavatele provedený hospodářským subjektem, který spravuje první bod shromažďování lesní biomasy (typicky odběratel). Pro vlastníky lesa v ČR tedy není nutné podstupovat certifikaci. Pokud i přesto zájem o certifikaci je, seznam schválených certifikačních schémat je k dispozici na [stránkách Evropské komise](#). V okamžiku publikace tohoto textu mezi schválená certifikační schémata NEspadají FSC a PEFC. PEFC ale v nedávné době podal žádost o zařazení mezi schválená schémata, na výsledek se čeká.

Pro přípravu hodnocení rizik mohou hospodářské subjekty využít řadu podkladů (např. právní posouzení a zprávy vyhotovené Evropskou komisí, mezinárodními nebo vnitrostátními vládními organizacemi, včetně informací poskytnutých nevládními a vědeckými organizacemi odborníků na lesní hospodářství). V souladu s čl. 3, odst. 3, a čl. 5 prováděcího nařízení mohou členské státy usnadnit hospodářským subjektům přístup k informacím. Prováděcí nařízení umožňuje využít i informace z projektu „[REDIIBIO](#) - Technická pomoc při přípravě pokynů pro provádění nových kritérií udržitelnosti v oblasti bioenergie stanovených v revidované směrnici o obnovitelných zdrojích energie, 2021“ (České republiky se týkají str. 119-121, informace byly převzaty níže do textu).

---

¹ „hospodářským subjektem“ se rozumí výrobce surovin, subjekt svázející odpad a zbytky, provozovatel zařízení zpracovávajících suroviny na konečná paliva nebo meziprodukty, provozovatel zařízení vyrábějících energii (elektřinu, teplo nebo chlad) nebo jakýkoli jiný provozovatel (i skladovacích zařízení) nebo obchodníci, kteří mají suroviny nebo paliva fyzicky v držení, pokud zpracovávají informace o parametrech těchto surovin nebo paliv z hlediska udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů

² „prvním sběrným místem“ se rozumí skladovací nebo zpracovatelské zařízení spravované přímo hospodářským subjektem nebo jinou protistranou na základě smluvní dohody, které odebírá suroviny přímo od producentů zemědělské biomasy, lesní biomasy, odpadů a zbytků nebo v případě obnovitelných paliv nebiologického původu od závodu vyrábějícího tato paliva

Níže jsou uvedena jednotlivá kritéria dle prováděcího nařízení a k nim kurzívou informace, jak je z legislativního hlediska v ČR zajištěno jejich naplnění.

Článek 3

Posouzení souladu s kritérii těžby na celostátní nebo nižší úrovni

Členské státy vyžadují, aby hospodářské subjekty poskytly auditované informace prokazující soulad s kritérii těžby na celostátní nebo nižší úrovni. Za tímto účelem provedou hospodářské subjekty posouzení na základě rizik, které poskytuje přesné, aktuální a ověřitelné důkazy týkající se všech těchto prvků:

- a) země původu vytěženého dřeva a případně regionu dané země, v němž byla lesní biomasa vytěžena, a

Česká republika

- b) právního předpisu na celostátní nebo nižší úrovni, který je použitelný v oblasti těžby a který zajišťuje:

- i) legalitu provádění těžby, která se prokazuje předložením důkazu o souladu těžby s použitelnými právními předpisy v zemi původu vytěženého dřeva, jak je stanoveno v čl. 2 písm. h) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 995/2010;

Pro ČR je nařízení 995/2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky (EUTR), závazné, více informací naleznete na webu ÚHÚL.

Legalitu těžby upravují zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, zejména § 13, 24–27, 29–36 a zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, zejména § 4.

- ii) obnovu lesa, kterou lze prokázat předložením důkazu, že platné právní předpisy vyžadují přirozenou nebo umělou obnovu či jejich kombinaci, s cílem založit nový les ve stejné oblasti a v přiměřené lhůtě v souladu s příslušnými vnitrostátními právními předpisy;

Obnovu lesa upravují zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, zejména § 24–25, 31–32 a vyhláška č. 456/2021 Sb., o podrobnostech přenosu reprodukčního materiálu lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnostech o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa.

- iii) účinnou ochranu oblastí, které jsou mezinárodním či vnitrostátním právním předpisem nebo příslušným orgánem určeny pro účely ochrany přírody, včetně mokřadů a rašelinišť;

Ochranu přírody zajišťuje zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, zejména § 4.

- iv) způsob těžby dřeva, který minimalizuje negativní dopady na kvalitu půdy a biologickou rozmanitost, což lze prokázat předložením důkazu o tom, že platné právní předpisy nebo příslušná pravidla obhospodařování lesů:

- 1) požadují, aby původní lesy a oblasti chráněné podle odst. 1 písm. b) bodu iii) nebyly znehodnoceny nebo nahrazeny pěstovanými lesy, což může mimo jiné

zahrnovat zajištění toho, aby regenerovaná lesní plocha poskytovala množství rostlin a druhů stromů, které je vhodné a přiměřené pro danou lokalitu;

Ochranu přírody zajišťuje zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, zejména § 16, 22, 22a, 26, 29, 31, 34, 38, 39, 45c.

2) stanoví ochranu půd a druhů a stanovišť, včetně těch, které jsou chráněny mezinárodním nebo vnitrostátním právem. Pro usnadnění práce hospodářských subjektů usilují členské státy o poskytování údajů o environmentálních charakteristikách specifických pro danou lokalitu; a

Ochranu lesních půd zajišťuje zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, zejména § 7–8, 11, 13, 20, 33, 34. Ochranu druhů a stanovišť zajišťuje zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, zejména § 15–50.

3) případně minimalizují odstraňování pařezů, kořenů a odumřelého dřeva;

V ČR není legislativně ukotveno, jde ale o nepovinné kritérium.

v) zachování nebo zvýšení dlouhodobé produkční kapacity lesa, což lze prokázat předložením důkazů o tom, že platný právní předpis na vnitrostátní nebo nižší úrovni zajišťuje, že na základě průměrných ročních údajů nepřekročí kácení za přiměřené období čistý přírůstek podle příslušných vnitrostátních právních předpisů, s výjimkou případů, kdy je to dočasně odůvodněno kvůli zdokumentovanému výskytu lesních škůdců, vichřicím či jiným přírodním škodlivým činitelům. To lze prokázat za využití:

1) zprávy o národní inventarizaci lesů,

[Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v roce 2021](#) uvádí údaje z Národní inventarizace lesů (NIL):

Průměrná roční těžba dříví na území ČR v období mezi NIL 2 (2011–2015) a NIL 3 (2016–2020) byla odhadnuta ve výši $22,9 \pm 1,5$ mil. m³/rok b. k.

Průměrná roční těžba přepočtená na hektar porostní půdy (společné území lesa NIL 2 a NIL 3) byla odhadnuta ve výši $8,2 \pm 0,5$ m³/ha/rok b. k. (str. 71).

Odhad průměrného ročního přírůstu dříví (hroubí) mezi šetřením NIL 2 (2011–2015) a NIL 3 (2016–2020) na území ČR činí $26,01 \pm 0,82$ mil. m³/rok b. k.

Průměrný roční přírůst přepočtený na hektar porostní půdy byl pro dané období odhadnut ve výši $9,37 \pm 0,24$ m³/ha/rok b. k. (str. 73).

Pro získání aktuálních informací lze využít data z NIL uvedená na webu Fakta o lese <https://info.uhul.cz/Indicators/6>.

2) poskytnutých důkazů podle čl. 5 bodu ii) nebo

Není relevantní, ČR v čl. 5 využívá důkazu podle bodu i). Uveden níže.

3) podobné zprávy o inventarizaci na nižší než celostátní úrovni;

Je možné využít informace z příslušného LHP/LHO/LHE nebo výstupy NIL za jednotlivé kraje, včetně doplnění podílu nahodilých těžeb (<https://info.uhul.cz/Indicators/6>).

c) existence systémů pro sledování, provádění a vymáhání právních předpisů na celostátní a nižší úrovni uvedených v písmenu b), včetně informací o těchto prvcích: orgánech příslušných pro

sledování, provádění a vymáhání předpisů, sankcí za nedodržení předpisů, systémů pro odvolání proti rozhodnutím a přístupu veřejnosti k informacím;

Sledování, provádění a vymáhání právních předpisů je zaručeno průběžnými kontrolami hospodaření v lesích ze strany státní správy lesů na úrovni krajských úřadů a obcí s rozšířenou působností a České inspekce životního prostředí. Dále také pravidelným schvalováním lesních hospodářských plánů, které musí být schváleny příslušným krajským úřadem a musí k nim být předloženo závazné souhlasné stanovisko orgánu ochrany přírody. Plnění nařízení 995/2010 (EUTR) kontrolují MZe (klíčové činnosti jsou delegovány na Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem), Česká inspekce životního prostředí a krajské úřady.

Sankce, systém odvolání proti rozhodnutím a přístup veřejnosti k informacím se řídí zákony ČR.

d) neexistence značně nedostatečného vymáhání právních a správních předpisů uvedených v písmenu b) na celostátní a/nebo nižší úrovni.

V ČR jak na celostátní, tak i na nižší úrovni neexistuje stav značně ani jinak nedostatečného vymáhání právních a správních předpisů v oblasti těžby, obnovy a ochrany lesů a ochrany stanovišť.

Článek 5

Posouzení souladu s kritérii LULUCF na celostátní úrovni

Členské státy vyžadují, aby hospodářské subjekty poskytly auditované informace, které potvrzují soulad s kritérii týkajícími se využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF) na celostátní úrovni. Za tímto účelem předloží hospodářské subjekty přesné, aktuální a ověřitelné důkazy ohledně toho, že země nebo organizace regionální hospodářské integrace, od níž lesní biomasa pochází, je smluvní stranou Pařížské dohody a splňuje některý z těchto dvou souborů podmínek:

i) předložila vnitrostátně stanovený příspěvek podle Pařížské dohody o změně klimatu z roku 2015 přijaté na 21. konferenci stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu, který splňuje tyto požadavky:

a) vnitrostátně stanovený příspěvek zahrnuje odvětví zemědělství, lesnictví a využívání půdy, a to buď společně jako jedno odvětví zemědělství, lesnictví a jiného využívání půdy, nebo jako odvětví zemědělství a odvětví LULUCF zvlášť;

b) vnitrostátně stanovený příspěvek objasňuje, jak v něm byla zohledněna odvětví zemědělství, lesnictví a využívání půdy;

c) vnitrostátně stanovený příspěvek započítává emise a pohlcování emisí z odvětví zemědělství, lesnictví a využívání půdy oproti celkovému cíli dané země v oblasti snižování emisí, včetně emisí spojených s těžbou lesní biomasy; nebo

ČR je smluvní stranou Pařížské dohody. Předložený vnitrostátní příspěvek obsahuje všechny zmíněné podmínky a lze jej nalézt na odkazu: [Nationally Determined Contributions Registry | UNFCCC](#)

ii) na celostátní nebo nižší úrovni existují právní předpisy použitelné v oblasti těžby, jejichž cílem je zachovat a posílit zásoby uhlíku a propady v lesích. Navíc se předkládá důkaz o tom, že vykázané emise z odvětví LULUCF nepřekračují pohlcení, což lze prokázat předložením důkazu o tom, že vykazované emise z odvětví LULUCF během deseti let předcházejících sběru a těžbě lesní biomasy v průměru nepřekračují pohlcení, a že mezi posledními dvěma po sobě následujícími desetiletými obdobími předcházejícími těžbě lesní biomasy došlo k zachování nebo zvýšení zásob a propadů uhlíku.

Varianta k bodu i), který ČR splňuje.